

Quo Vadis

na Slovensku

gabriela.horecka@siov.sk

Odbor FG, SCCF a podpory smerovania mládeže

Svet, vrátane Slovenska, ovplyvňuje

- medzinárodný trh a globálna ekonomická integrácia,
- digitalizácia spoločnosti a požiadavka nových zručností,
- škola prestáva byť hlavným zdrojom informácií
- primárnym poslaním školy už nebude odovzdávanie množstva informácií, ale zameranie sa na trvalejšie hodnoty, ako sú postoje, záujmy..

- obyvateľstvo starne
- vytvárajú sa nové modely rodiny,
- klimatické zmeny,
- komunity diverzifikujú,
- migrácia,
- zvyšuje sa sociálna nerovnosť...

- **Finančná gramotnosť** je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.
- **OECD - finančná gramotnosť zahŕňa znalosť a pochopenie** finančných pojmov a rizík; schopnosti, motiváciu a sebadôveru využívať získané vedomosti na vykonávanie **efektívnych rozhodnutí** v rôznych situáciách týkajúcich sa financií, s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti čím im umožní zapojiť sa do ekonomického života.

- **Štátny inštitút odborného vzdelávania (ŠIOV),**
ako člen MES FG, spracoval a odporúčal schváliť
Národný štandard finančnej gramotnosti verziu
1.2 - úpravy tém na zapracovanie podnikateľského
vzdelávania (účinnosť od 1. septembra 2017).

ŠIOV a Štátny pedagogický ústav (ŠPÚ) k NŠFG verzia 1.2 spracovali Metodiku na zapracovanie a aplikáciu tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov základných a stredných škôl – schválená 10. júla 2018 s účinnosťou od 1. septembra 2018 zverejnená na <http://www.minedu.sk/metodika-financnej-gramotnosti/> .

- NŠFG definuje, akými **poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami** musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.
- NŠFG 1.2 zohľadňuje to, že finančná gramotnosť ide ruka v ruke s podnikateľskými zručnosťami

- NŠFG popisuje **minimálne** požiadavky na finančné, ekonomické a právne vzdelávanie žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií.
- Cieľom vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti je získať kompetencie nevyhnutné pre zodpovedné finančné správanie v celoživotnej perspektíve.
- Dôraz sa kladie na **praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou**, nielen na nadobudnutie teoretických vedomostí.

- **NŠFG** je do Štátnych vzdelávacích programov pre OVP zapracovaný podľa Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Finančná gramotnosť je vo vzťahu k jednotlivým stupňom vzdelania začlenená do štátnych vzdelávacích programov pre odborné vzdelávanie vo vzdelávacom štandarde „Ekonomické vzdelávanie“ formou obsahových štandardov.

- Na základe uvedenej aktualizácie NŠFG Štátny inštitút odborného vzdelávania prehodnotil doterajšie výkonové a obsahové štandardy ekonomického vzdelávania, ktoré definujú minimálne požiadavky na finančné, ekonomické a právne vzdelávanie žiakov na jednotlivých stupňoch vzdelania,
- Do 31. 3. 2021 boli pre väčšinu odborov vytvorené dodatky k štátnym vzdelávacím programom pre odborné vzdelávanie (ďalej len „dodatky k ŠVP“),
- Aktualizované štandardy **ekonomického vzdelávania** poskytujú výkonové a obsahové štandardy a rámec určený učiteľom a tvorcom školských vzdelávacích programov v súlade s NŠFG 1.2.

- NŠFG je usporiadaný do šiestich tém: **Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí**; Plánovanie, príjem a práca; **Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov**; Úver a dlh; **Sporenie a investovanie**, Riadenie rizika a poistenie.
- **Poradie tém určuje** škola v rámci implementácie do svojho školského vzdelávacieho programu. Jednotlivé témy sú rozpísané do čiastkových kompetencií. Tie sú popísané na úrovniach, kde sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať.

Organizácia kompetencií NŠFG verzia 1.2

- Kompetencie v oblasti NŠFG sa postupne zameriavajú od najnižšej úrovne až do momentu absolvovania strednej školy.
- Jednotlivé témy sú rozpísané do čiastkových kompetencií. Tie sú opísané na úrovniach poznatkov, zručností a skúseností, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať.

- **Prvá úroveň** je určená pre žiakov prvého stupňa základnej školy.
- **Druhá úroveň** predstavuje požiadavky na žiakov druhého stupňa základnej školy, prvého až štvrtého ročníka gymnázia s osemročným štúdiom, prvého ročníka bilingválneho gymnázia ako aj nižšieho stredného odborného vzdelania a stredného odborného vzdelania.
- **Tretia úroveň** je určená žiakom študijných odborov, ktorí dosiahnu úplné stredné všeobecné vzdelanie (gymnázium) alebo úplne stredné odborné vzdelanie (stredná odborná škola).

Mapovanie činností súvisiacich s podporou finančnej gramotnosti a sieťovanie v oblasti FG 2016 - 2021

- Cieľom **mapovania činností súvisiacich s podporou finančnej gramotnosti** bolo zistiť v akom stave je zabezpečené vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti na Slovensku a zistiť aj možnosti zviditeľnenia a sieťovania.
- Mapovanie FG chceme využiť na zlepšenie a skvalitnenie finančnej gramotnosti a podnikateľského vzdelávania na Slovensku.
- Našou snahou bolo zistiť, ktoré témy a čiastkové kompetencie z NŠFG 1.2 a z NŠFG 1.1 nie sú dostatočne pokryté a ktorá z mapovaných inštitúcií sa čo najkomplexnejšie venuje finančnej gramotnosti.

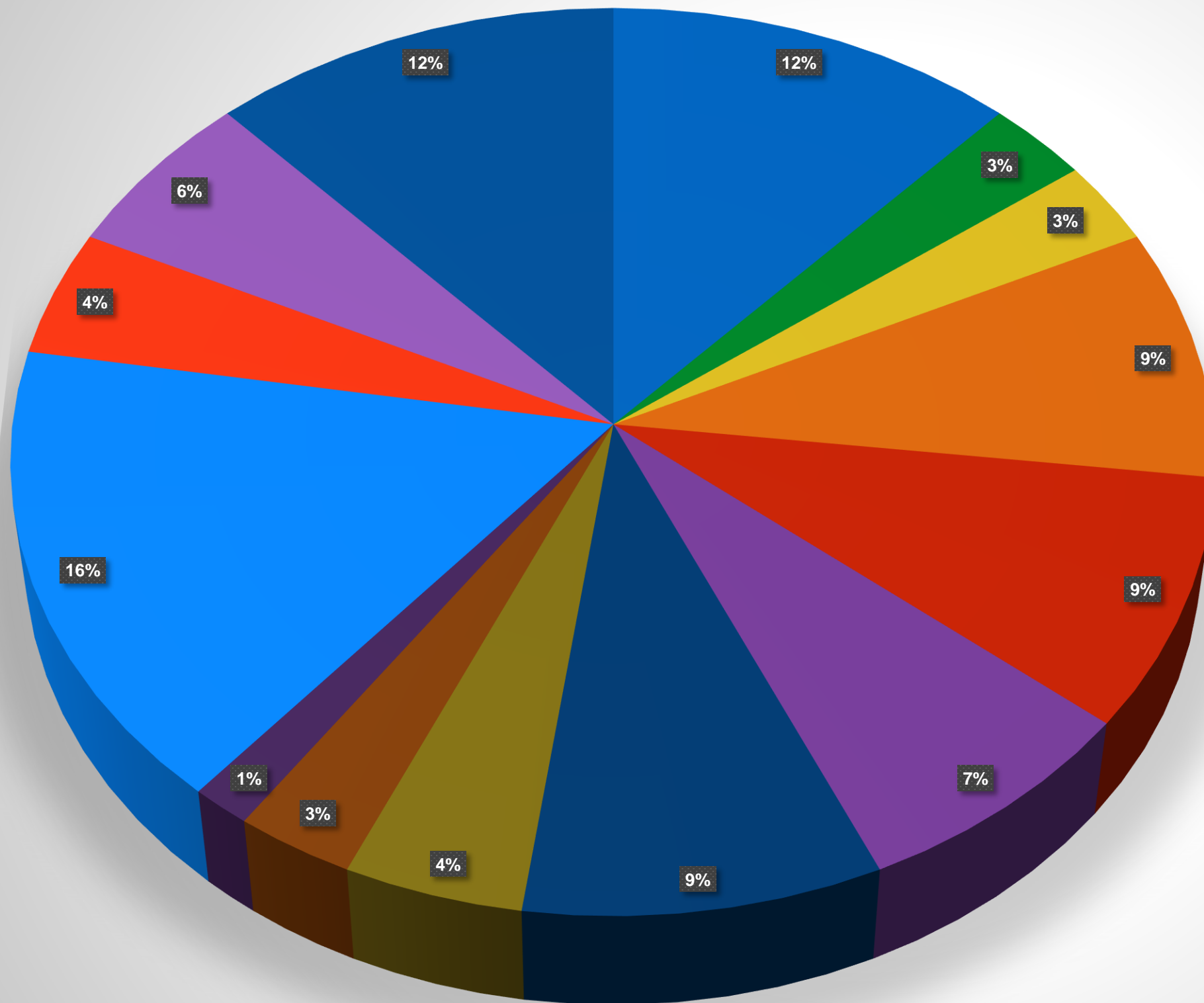

Téma 1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- **Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách**
- Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach
- Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov
- Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi
- Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodu, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Organizácia / Téma	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov
Nadácia pre deti Slovenska	67%
Nadácia Slovenskej sporiteľne	17%
Slovenská banková asociácia	17%
OVB Allfinanz Slovensko a. s.	50%
Ministerstvo financií SR.	50%
NBS-odbor ochrany slovenských spotrebiteľ.	42%
Metodicko-pedagogické centrum	50%
Finančné riaditeľstvo SR	0%
CKÚ OLAF ÚV SR	25%
Odbor prevencie korupcie ÚV SR	17%
Štátna školská inšpekcia	0%
Ministerstvo hospodárstva SR	8%
JA Slovensko	92%
Úrad splnomoc. vlády SR pre róm. komunity	0%
NÚCEM	0%
SLASPO - Slovenská asociácia poisťovní	0%
ŠIOV - FG a SCCF	25%
EUBA - Ekonomická Univerzita	33%
ŠPÚ - Štátny pedagogický ústav	67%

TÉMA: Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

- Nadácia pre deti Slovenska
- Nadácia Slovenskej sporiteľne
- Slovenská banková asociácia
- OVB Allfinanz Slovensko a. s.
- Minist. financií SR.-Odb.ochrany fin.spotreb.
- NBS-odbor ochrany slovenských spotrebiteľ.
- Metodicko-pedagogické centrum
- Finančné riaditeľstvo SR
- CKÚ OLAF ÚV SR
- Odbor prevencie korupcie ÚV SR
- Štátna školská inšpekcia
- Ministerstvo hospodárstva SR
- JA Slovensko
- Úrad splnomoc. vlády SR pre róm. komunity
- NÚCEM
- SLASPO - Slovenská asociácia poisťovní
- ŠIOV - FG a SCCF
- EUBA - Ekonomická Univerzita
- ŠPÚ - Štátny pedagogický ústav

- Z tabuľky a grafu vyplýva, že **JA Slovensko, n. o.** sa uvedenej téme a čiastočným kompetenciám venuje na 92 %. Teda nepokrýva len prvú úroveň v 3. čiastkovej kompetencii.
- **Nadácia pre deti Slovenska** a **ŠPÚ** uvedenú tému spĺňajú celkom na 67 %. To znamená, že **Nadácia** sa takisto nevenuje v 3. čiastkovej kompetencii prvej úrovni, čo predstavuje prvý stupeň základnej školy a vôbec sa nezaoberá 4. čiastkovou kompetenciou.
- **ŠPÚ** sa vo všetkých štyroch kompetenciách nevenuje tretej úrovni, teda strednej škole všeobecne.
- **Metodicko-pedagogické centrum (MPC)** a **Ministerstvo financií Slovenskej republiky (MF SR)** a **OVB Allfinanz Slovensko a. s.** prvú tému NŠFG 1.2 vzdelávajú na 50 %.

- Príprava finančne gramotného občana začína v domácom prostredí, kedy dieťa pozoruje finančné rozhodnutia svojich rodinných príslušníkov a pokračuje v škole, kde by svoje zručnosti v tejto oblasti malo systematicky rozvíjať.
- Rozvíjanie finančnej gramotnosti nie je možné bez toho, aby žiaci zvládli čitateľskú, rovnako aj matematickú gramotnosť minimálne na základnej úrovni.
- Výsledky slovenských žiakov v oblasti finančnej gramotnosti v medzinárodnom hodnotení OECD PISA 2018 - www.nucem.sk